

འཕྱུལ་¹ III འཕྱུལ་མཁུལ་

to smile; to blossom; to open ◻ (*√mil*): {KD}

mīlayati

AUX.:

འཕྱུལ་(པ་)མཛད། ◻ *paras. to smile* ◻ {SPP}
smitaṃ prāviṣkarot ◻ དེ་ནས་སངས་རྒྱལ་འཕྱུལ་
 མཛད། Then, the Buddha smiled. {SPP} ◻ དེ་
 རྣམ་དེའི་ཆོ་བཙམ་ལྷན་འདས་འཕྱུལ་པ་མཛད་
 འོ། Then, at that time, the Bhagavān smiled.

COLLOC.:

ཞལ་རས་འཕྱུལ། ཞལ་རས་འཕྱུལ་མཁུལ། ཞལ་རས་
 འཕྱུལ། ◻ *hon. to smile*

འཕྱུལ་² V འཕྱུལ་མཁུལ་ཚུམས།

to close; to shut ◻ མིག་གི་དབང་པོ་ཐིམ་པའི་
 རྩི་རྟགས་སུ་མིག་འབྱེད་འཕྱུལ་མི་རུས། As an
 external sign of the dissolution of the eye
 sense-power, one is unable to open or close
 the eyes. {YJD}

འཕྱར། V འཕྱར། གཟུར། ཟུར།

to avoid

AUX.:

གཟུར་བྱ། ◻ *fut. to avoid* ◻ ཉོན་མོངས་མཚོན་
 ལས་གཟུར་བྱ། [I] shall avoid the weapons of
 the afflictions. {BCA}

འཕྱུལ་ III འཕྱུལ་འཕྱུལ་

to join; to enter ◻ ངའི་བྱ་སྤྱན་དམག་མིར་
 འཕྱུལ་བ་རེད། My brother joined the army. ◻ ང་
 དགོན་པ་ཁག་གཉིས་ལ་འཕྱུལ་པ་ཡིན། I entered
 two different monasteries.

འཛོལ་ VI འཛོལ་མཁུལ་འཛོལ་འཛོལ་མཁུལ་

to climb (up); to ascend ◻ ལྷས་བྱིན་མ་སྤྱོས་
 དགའི་ཕྱོགས་ཅན་སྤང་གི་ཁང་བབང་གི་གཞིར་
 འཛོལ་ནས། ... Devadatta accompanied by
 Ajātaśatru, having ascended to the top of the
 palace's foundations, ... {DVS} ◻ དལ་བྱ་དལ་

བྱས་བྱིན་བྱ་འཛོལ་ནི་... Gently ascending
 upward, ... {GCG}

AUX.:

འཛོལ་པར་གྱུར། ◻ *subj. to ascend* ◻ (*ā-√ruh*):
 {KD} *ārohati* ◻ ཅི་སྤང་ཁྱེད་གྱི་ང་རྒྱལ་ནི།
 མཚོག་གི་མཐའ་བྱ་འཛོལ་པར་གྱུར། How is it
 that your pride would ascend to the highest
 reach?

འཛོལ་ཤོག ◻ *prec. to ascend* ◻ བདག་གིས་
 ལྷར་བྱ་བྱ་ངན་འདའ་བའི་རི་འཛོལ་ཤོག May I
 quickly ascend the mountain of nirvāṇa!

འཛོལ་པར་བྱ། ◻ *opt. to climb* ◻ ཤིང་གི་ཚེ་
 ལ་འཛོལ་མི་བྱ། [One] should not climb to the
 top of a tree. {GCG}

COLLOC.:

ལྷག་པར་འཛོལ་ལྷག་པར་འཛོལ་མཁུལ། ལྷག་པར་འཛོལ་
 ◻ to rise above; to ascend ◻ {KD} *adhirohati*

འཛིང། V འཛིང། འཛིང། འཛིང།

to hold out; to stretch out; to be face up;
to be upright; to be held open ◻ {PW8-H}
uttāna...ghaṭe ◻ གཡོན་རི་སྤྱག་རས་བཟེད་པ་
 འདྲ། The mountain to the left is like a tiger
 skin stretched out. {KSSD} ◻ ལག་པ་བཟེད་
 རས་... Having held out [his] hand, ... {Das}

འཛོལ་ VI འཛོལ་མཁུལ་འཛོལ་འཛོལ་མཁུལ་

to avoid; to be reticent; to be hesitant
 ◻ རྟག་ཆད་ལོག་པའི་ལམ་ཞུགས་ཁྱེད་གྱིས་
 འཛོལ་མཁུལ། You have avoided entry into the
 mistaken paths of permanence and nihilism.
 ◻ གཟབ་སྐར་ངན་པ་ལ་འཛོལ། [He] avoids [do-
 ing anything] at an inauspicious [hour when]
 the malignant stars [are in the ascendant].
 ◻ དགུང་སྤར་ལི་ལ་བབ་པས་འཛོལ་པ་ཡིན།
 Since I was born under the “li” trigram, I am
 hesitant.
neg. to not shun; to not avoid ◻ (*√hrī*):
 {MHV} *na jehrīyate; (a-bhīru)*: {MHV}
abhīruḥ ◻ རིགས་ལྷན་སུ་ཞིག་དེ་འདྲ་ལ་མི་འཛོལ།